

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Název projektu	Šablony v SZŠ Příbram
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.003/34.0933
Název materiálu	<i>Letem světem českou gramatikou</i> VY_32_INOVACE_CJ.2.20 Získávání a zpracovávání informací – práce s textem
Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Jazyk a studium textu
Autor	Mgr. Alena Šimůnková
Škola	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Datum vyhotovení	březen 2014
Datum a místo ověření	7.4.2014 obor Zdravotnický asistent, třída 2.ZA
Anotace	Materiál je určen pro žáky 2. ročníků středních škol v rámci učiva o práci s textem, který je součástí tematického okruhu Jazyk a studium textu - odborný styl. Slouží především jako výklad tohoto učiva a procvičování práce se slovníkem. Materiál lze použít i pro opakování učiva ve 4. ročnících v rámci přípravy na maturitní zkoušku.
Metodický pokyn	Výklad , práce se Slovníkem spisovné češtiny – pracovní list - přímá práce žáků – cca 1 vyučovací hodina

Získávání a zpracovávání informací

Knihovny

Jedna z možností získávání informací – informace o knihách se zapisují na katalogizační lístky, které se ukládají dnes už v elektronické podobě do databází – katalogů.

Katalog předmětový – řazení knih podle obsahu – např. architektura, rybářství...

Katalog systematický – řazení podle vědních oborů a podoborů, často bývá zkombinován s katalogem předmětovým – např. Jazykověda: vývoj jazyka, jazykověda srovnávací, obecná..

Katalog autorský – abecední řazení podle příjmení autorů

Katalog bibliografický – soupisy všech děl daného oboru či autora, ať knižních, nebo časopiseckých

Internet

Výborně se hodí zejména pro první orientaci v problematice, pro nalezení odkazů a základní bibliografie. Není však zcela spolehlivý, pokud jde o odbornou stránku. Práce s internetem je náplní učebního oboru informatika.

Slovníky a encyklopedie

Získané informace je třeba zpracovat. Možnosti zpracování:

Výpisek (excerptum)

je zápis obsahu pro nás podstatné části textu, originál *doslovně cituje*, nebo jej *parafrázuje* (tj. volněji, avšak věrně vystihuje). Vypuštěná část věty se označí třemi tečkami, vypuštěnou větu či část textu označujeme třemi tečkami v závorce.

Vždy je nutné uvést přesný odkaz na pramen, včetně roku vydání publikace a stránky
ČECHOVÁ, Marie – OLIVA Karel – NEJEDLÝ Petr. *Hrátky s češtinou*. 1. vydání. Praha: SPN, 2007. 224 s. ISBN 97880-7235-340-3.

Osnova

zachycuje základní tematické složky textu a jejich sled heslovitě nebo pomocí velmi stručných vět. Pravidla, jak má osnova vypadat, nejsou vymezena do detailu.

Výtah (konspekt)

je přehledné zachycení hlavních myšlenek a stavby textu – slouží pro studijní účely. uplatňují se záznamy větné i nevětné povahy, je však podrobnější než osnova u výtahu pro odborné účely je bezpodmínečně nutná citace pramenů!

Výtah může být v bodech, ale mívá i formu souvislého textu

evropský
sociální
fond v ČR

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace

kratší text, který podává celkovou charakteristiku nějaké práce – nejčastěji se objevuje na záložce knihy
poskytuje informace o jejím tématu, autorovi

Resumé (shrnutí)

vystižení hlavních myšlenek a závěrů odborné práce

SAMOSTATNÁ PRÁCE

Práce se slovníkem:

Slovník spisovné češtiny

Úkoly:

1. Jaké významy má slovo *vést* ? Vytvořte věty s použitím alespoň tří možností.
Napište všechny tvary 1. osoby, č. jednot., času budoucího.
2. Utvořte druhý stupeň od slova *špatný*.
Vytvořte podstatné jméno se stejným kořenem, podle jakého vzoru se skloňuje?
3. Vysvětlete význam slova *žoviální*, utvořte větu s použitím tohoto výrazu.
Jedná se o původní české slovo, nebo o slovo přejaté (z jakého jazyka) ?

ŘEŠENÍ:

- 1) Usměřňovat něčí pohyb, působit pohyb zamýšleným směrem, určovat směr pohybu, realizovat určitým směrem, být ukazatelem směru, být pohnutkou, pobízet, mít něci za následek, vychovávat, řídit, spravovat, mít vůdčí postavení, mít na starosti, být ve válečném stavu (vést válku), směřovat, řeči.
Vedl si v soutěži velice dobře. Tudy cesta nevede. Vedl psa na řemínku.
Povedu, budu vést
- 2) Horší, špatnější --- špatnost – kost
- 3) Projevující blahosklonnou přívětivost – francouzština
Z jeho žoviálního chování se mi dělalo špatně.

Použité zdroje:

SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce pro střední školy*. 2. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 2009. 224 s. ISBN 978-80-253-0950-6

HLAVSA, Zdeněk – ČECHOVÁ, Marie – DANEŠ, František – HAUSENBLAS, Karel – HOFFMANNOVÁ, Jana – STYBLÍK, Vlastimil – SVOBODA, KAREL. *Český jazyk pro I. – IV. ročník SŠ (mluvnická a stylistická část)*. 3. vydání, dotisk. Praha: SPN, 2003. 280 s. ISBN 80-85937-86-7

LEXIKOGRAFICKÝ KOLEKTIV Ústavu pro jazyk český AV ČR. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. 4. vydání, dotisk. Praha: Academia, 2013. 647 s. ISBN 978-80-200-1446-7

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autorky.